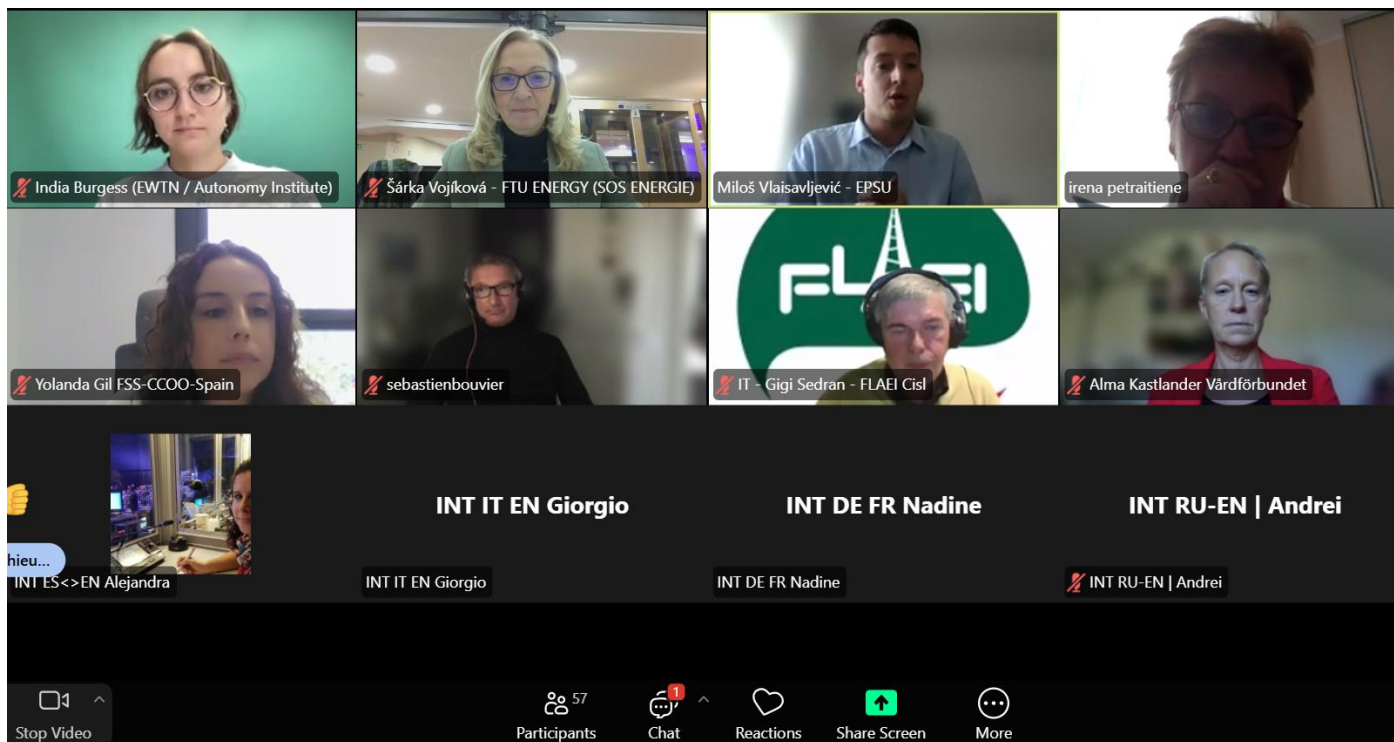

Konference EPSU o kolektivním vyjednávání Zkrácení pracovní doby: Strategie, úspěchy a neúspěchy

Datum: 25.–26. září 2025 Čas: 9:00–13:00 SEČ každý den

- Formát: Online (Zoom – odkaz k následnému propojení)
- Tlumočení 🗣️: V závislosti na zájmu a účasti bylo tlumočení zajištěno v šesti jazycích. Angličtina, Němčina, Francouzština, Ruština, Španělština a Italština

Tato konference EPSU o kolektivním vyjednávání nabídla svým členům první příležitost setkat se a diskutovat o vývoji v oblasti pracovní doby. V posledních měsících a letech nabraly na obrátkách v celé Evropě požadavky na kratší pracovní dobu, a to jak prostřednictvím kolektivního vyjednávání, tak i širších odborově vedených kampaní. S rostoucími debatami o počtu zaměstnanců, kvalitě služeb a rovnováze mezi pracovním a soukromým životem se pracovní doba stává jedním z ústředních témat odborů ve veřejných službách.

Program Den 1 – čtvrtek 25. září 2025

09:00 – 09:15

Uvítání a úvod Zahájení konference EPSU – cíle konference a přehled současných trendů v oblasti pracovní doby v Evropě.

09:15 – 10:30

1. zasedání: Zkrácení pracovní doby ve zdravotnictví – úspěšné výsledky a probíhající úsilí.

V tomto bodě jsme se zabývali iniciativami v odvětví zdravotnictví, kde odbory dosáhly zkrácení pracovní doby nebo aktivně prosazují tento požadavek. Diskuse se zaměřily na souvislost mezi pracovní dobou, personálním obsazením a kvalitou služeb a na to, jak odbory reagovaly na problémy s implementací.

10:30 – 10:45 | Přestávka.

10:45 – 12:30

2. zasedání: Obecné zkrácení pracovní doby – dohody na úrovni států a národní odborové kampaně.

Odbory prosazují kratší pracovní dobu prostřednictvím kolektivních smluv na úrovni států a národních tzv. advokačních kampaní

*(Tento výraz, **advokační**, se často používá v neziskovém sektoru nebo v oblasti lidských práv, kde označuje aktivitu směřující k ovlivnění politiky, zákonů nebo veřejného mínění ve prospěch určité skupiny nebo tématu.).*

Toto zasedání zdůraznilo příklady, kdy odvětvové nebo regionální dohody vedly ke zkrácení pracovní doby, spolu s kampaněmi zaměřenými na ovlivnění legislativy a veřejné diskuse.

Dále proběhla diskuse o strategiích odborů, jejich sděleních a přístupech k budování koalic.

12:30 – 13:00

Shrnutí a uzavření 1. dne.

Závěrečné shrnutí a podněty k programu na další den.

2. den – pátek 26. září 2025.

9:00 – 9:10

Shrnutí a úvod k 2. dni

09:10 – 10:45 |

3. zasedání: Místní iniciativy a inovativní přístupy k pracovní době Toto zasedání poskytne prostor pro sdílení zkušeností s iniciativami na úrovni pracovišť a regionálních iniciativ, které vyzkoušely nová uspořádání pracovní doby. Od pilotních projektů až po vyjednané dohody prozkoumáme, co se osvědčilo a jak lze takové úsilí rozšířit.

10:45 – 11:00 | Přestávka

11:00 – 12:15

4. zasedání: Obrana pracovní doby – reakce odborů na zvyšování a snižování pracovní doby V několika kontextech čelí odbory tlaku na akceptování delší pracovní doby nebo „flexibilnějších“ uspořádání.

Toto zasedání se zaměří na nedávné pokusy o prodloužení pracovní doby a na to, jak se odbory organizují, aby se těmto krokům bránily a chránily stávající ochranu.

12:15 – 13:00

Závěrečná diskuse a další kroky Návrhy EPSU na společné akce a koordinaci. Reflexe účastníků a závěrečné poznámky.

Výsledkem konference je:

- zahájení strukturovaného dialog o nedávném vývoji v oblasti vyjednávání o pracovní době,
- poskytnutí platformy pro sdílení případových studií, strategií a zkušeností,
- a začátek procesu identifikování oblastí, kde mohou EPSU a její členové spolupracovat na prosazování spravedlivých a ambiciózních přístupů k pracovní době napříč odvětvími.

Reducing working time: case studies from across Europe | EPSU

/ 6 | ZKRÁCENÍ PRACOVNÍ DOBY – SÉRIE PŘÍPADOVÝCH STUDÍ Z CELÉ EVROPY

Česká republika

V České republice existuje již několik let zájem o zkrácení pracovní doby. V roce 2020 zveřejnil veřejný výzkumný orgán VÚPSV (v angličtině známý jako RILSA) zprávu „Zkrácení pracovní doby“ („Zkracování pracovní doby“).⁹ Ta se zabývala mezinárodními i národními zkušenostmi se zkrácením pracovní doby a poukázala na to, že v České republice existuje mnoho kolektivních smluv, které stanoví kratší pracovní dobu než standardních 40 hodin týdně. Uvádí se v ní, že „důležitými nástroji pro implementaci zkrácené pracovní doby jsou kolektivní smlouvy vyšší úrovně [ty, které se vztahují na celá odvětví a sektory] a podnikové kolektivní smlouvy“.

Údaje o kolektivních smlouvách zveřejněné ve zprávě ukazují, že v roce 2019 76,9 % smluv společností v soukromém sektoru s ustanoveními o pracovní době tuto dobu zkrátilo na 37,5 hodiny týdně, stejně jako 37,5 % kolektivních smluv vyšší úrovně.¹⁰

Touto otázkou se zabývaly i odbory, přičemž odborová konfederace CMKOS a řada odborů, včetně pobočky EPSU OSZSP, která se zabývá zdravotnictvím a sociální péčí, se zapojily do evropského projektu zkrácení pracovní doby v období 2016 až 2018.¹¹ To vedlo k vytvoření manuálu o zkrácené pracovní době s názvem „Jednotné metodologické prostředí pro zpracování“ možnosti zkrácení pracovní doby bez snížení mzdy“ („Jednotné metodické prostředí pro zpracování možností zkracování pracovní doby bez snížení mzdy“) vydalo ČMKOS in 2018. Tohle obzvlášť vypadalo jak by kratší pracovní doba mohla prospět ženám tím, že by usnadnila sladění pracovního a rodinného života. Součástí byl také průzkum, který ukázal, že 36,1 % respondentů si přeje zkrácení standardní pracovní doby na méně než 35 hodin týdně a 32,7 % na 35 hodin. Závěrečná kapitola manuálu zkoumala různé faktory omezující zkrácení pracovní doby – legislativní, technické, ekonomické, fyziologické a sociokulturní – a navrhuje, jak by bylo možné tato omezení překonat.

Legislativa je pro mnoho pracovníků ve veřejných službách hlavní překážkou zkracování pracovní doby. Kolektivní sjednávání zkrácení pracovní doby, které je běžné i jinde v české ekonomice, není ve veřejném sektoru právně možné.

Český zákoník práce (§ 79 [1 a 2]) stanoví délku standardního pracovního týdne na 40 hodin (38,75 hodin pro dvousměnný provoz a 37,5 hodin pro třísměnný provoz).¹² § 79 (3) zákoníku práce umožňuje zkrácení standardní týdenní pracovní doby bez současného snížení mzdy, pokud se tak stane prostřednictvím „příslušné kolektivní smlouvy nebo vnitřního předpisu“, ale také stanoví, že toto snížení nemůže provést

zaměstnavatel ve veřejném sektoru, jako je vláda, místní samosprávy, školy, státní fondy a další subjekty hrazené z veřejných prostředků.¹³

Některé veřejné služby, jako jsou části systému zdravotní a sociální péče, nejsou plně zajišťovány subjekty veřejného sektoru, ale většina z nich ano, a pro ně je současná legislativa zásadní překážkou pro sjednané zkrácení pracovní doby.

5 <https://kadry.infor.pl/kodeks-pracy/czas-pracy/6578429,czterodniowy-tydzien-pracy-w-polsce-czy-w-ogole-to-mozli-we-rzad-analizuje-2-warianty-pracownicy-sa-na-tak-ale-nie-w-kazdej-branzy-mozna-wykonac-cala-prace-w-4-dni.html>

6 <https://samorząd.pap.pl/kategoria/praca/35-godzinny-tydzien-pracy-dla-urzednikow-miejskich-leszno-wprowadza-pilotaz>

7 <https://antal.pl/wiedza/kodeks-pracy/dzial-vi-czas-pracy>

8 <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20230001917/T/D20231917L.pdf>

9 https://katalog.vupsv.cz/fulltext/vz_481.pdf

10 Zkracování pracovní doby, Tabulka 3 a 4, str. 61 a 62

11 <https://www.cmkos.cz/projekty/evropske-projekty/zkracovani-pracovni-doby>

Zapsala: Šárka Vojíková

V Nových Jirnech 26. září 2025

Zápis bude následovat.

The screenshot displays a Zoom meeting grid with 20 participants arranged in a 4x5 layout. The participants and their avatars are as follows:

- Row 1: Aneta Targovska (video), Šárka Vojíková (name), User (video), Miloš Vlaskavjevič - EPSU (video), Lionel Fulton - LRD (name).
- Row 2: Katharina Lang (video), Lucía Nieto FAC-USO Spain (name), IT - Gigi Sedran - FLAEI Cisl (name), EPSU logo (image), INT IT Adriano (name).
- Row 3: INT DE-FR Patricia (name), INT RU-EN | Andrei (name), INT ES EN Mélanie (name), INT EN-RU - Oxa... (name), INT - FR (EN) Patrice (name).
- Row 4: INT ES Sandra (name), INT IT-EN Victoria (name), Backup - Patrice (name), INT DE/FR Lisette (name), Back up Mélanie... (name).
- Row 5: EPSU logo (image), INT EN-FR Isabel... (name), Philippe Malaisé (name), Š (name), DİSK GENEL-İŞ International (image).

The bottom of the screen shows the Zoom toolbar with icons for Participants, Chat, Share Screen, Summary, AI Companion, Record, Show Captions, Interpretation, Reactions, Apps, Whiteboards, and Notes.